

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 143. — ŠTEV. 143.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 20, 1933. — TOREK, 20. JUNIJA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII

GOSPODARSKA KONFERENCA SE BO ODGODILA

**AMERIŠKI SENATOR PRAVI,
DA NARODI ZAENKRAT ŠE NISO
PRIPRAVLJENI ZA SPORAZUM**

Medtem ko bo konferenca odgodena, bo mogoče valute stabilizirati. — Francija je zapretila, da bo pozvala svojo delegacijo domov. — Razen Jugoslavije so vse evropske države sklenile carinsko premirje. — Ameriški program je v nasprotju z internacijonalizmom.

LONDON, Anglija, 19. junija. — Ker so se izjavila vsa prizadevanja za stabilizacijo valut, bodo zastopniki onih evropskih držav, ki so obdržale zlati standard, predlagali, naj se svetovna gospodarska konferenca za toliko časa odgodi, da bo to vprašanje rešeno. Odgodena bo za mesec dni oziroma za šest tednov.

Francija in njene zaveznice, ki so obdržale zlati standard, vztrajajo na stališču, da mora priti prihodnja odločitev glede stabilizacije dolarja in funta iz Washingtona ter da bi bilo brez pomena nadaljevati londonska pogajanja, dokler ne da predsednik Roosevelt ameriški delegaciji v tem oziru končnih navodil.

Zvezni senator Pittman iz Nevade je predlagal, naj se ustanovi nov temelj za valuto. Državam naj bo dovoljeno posluževati se tudi srebra za rezervo, ki krije bankovce. To kritje naj bi se znižalo od štiridesetih na petindvajset odstotkov.

Senator Couzens iz Michigan, edini republikanec v ameriški delegaciji, je rekel, da je na konferenci internacijonalizem zasenčil vse narodne probleme.

Ameriška notranja politika je v sedanjem času odločno proti vsem mednarodnim pogodbam.

Ameriški delegati so priznali, da so dospele razprave glede stabilizacije valut na mrtvo točko. Kaj konkretnega se bo dalo v tem pogledu storiti, ko bodo dospela iz Washingtona nadaljna navodila.

Angleška delegacija nadaljuje s kampanjo glede revizije vojnih dolgov.

Petdeset narodov je sklenilo carinsko premirje za časa svetovne gospodarske konference. Tozadevno pogodbo so podpisale vse evropske države z izjemo Jugoslavije. Ti narodi predstavljajo 85 odstotkov svetovne trgovine.

Francoski kolonialni minister Albert Sarraut, je namignil, da se bo Francija v gospodarskem oziru izolirala, če ne bo prodrila s svojimi predlogami.

Razni delegatje se pritožujejo, da je ameriška delegacija s svojim stališčem, ki ga je zavzela napram carini in stabilizaciji valut, povzročila zmedo na konferenci.

LONDON, Anglija, 19. junija. — Ameriški delegat senator James Couzens iz Michigan, je rekel danes časniškim poročevalcem:

— V teku konference se bodo morale Združene države odločiti, kakšen program bodo zasledovale. Dasi sem v mednarodni politiki novinec, sem v zadnjih petih dneh opazil, da narodi še niso dovolj trpeli, da bi šli ponižno drug drugemu na roko. Nadalje sem opazil, da se narodi zelo postavljajo s svojim nacionalizmom in domnevajo, da bo lahko vsak sam zase gospodaril, če konferenca ne bo uspešna. Naš narodni gospodarski program je v odločnem nasprotju z internacijonalizmom, ki preveča konferenco.

LONDON, Anglija, 19. junija. — Nenaden odhod Harrimana, governorja newyorške zvezne rezervne banke, je dal povod govoricam, da so centralne banke sklenile tajen sporazum glede stabilizacije.

Ameriški delegati so to odločno zanikali, in ameriški dolar je tako znatno padel, da njegovega sedanjega tečaja, ni mogoče smatrati za temelj stabilizacije.

V industriji jekla so se razmere izboljšale

MATTERNA ŠE VEDNO POGREŠAJO

Dva mornariška aeroplana sta pripravljena iskati Materna. — Preiskali bodo Aleutske otoke.

Nome, Alaska, 19. junija. — Poročnik William A. Moffett, sin admiral Moffetta, ki je utonil pri nesreči mornariškega zrakoplova "Akron", je bil poklican v službo, ko so pričeli pripravljati ladje in aeroplane za obsežno iskanje letalca James Materna, ki se je izgubil na svojem poletu preko Pacifika.

Ko je mornariški department izdal povelje vsem ladjam in aeroplanom, ki se nahajajo v bližini Alaske, da iščejo Materna, ki ga pogrešajo že štiri dni, se je takoj tudi zglasil Moffett ter si je izbral ladjo "Argonne", ki se nahaja na Pribilof otoku. Ž njim je tudi drugi znani mornariški letalec poročnik John P. W. Vest. Ladja "Argonne", ki je opremljena s stroji in orodjem za popraviljanje aeroplanov in ladij in je pod poveljstvom kapitana Harryja A. Dadd, je pripravljena, da takoj odpluje na svojo službo ob Aleutskih otokih.

Mornariške oblasti so mnenja, da je Materna, ki je v sredo odletel iz Harabovska v Sibiriji, pristal na kakem otoku Aleutskega otočja, ki se razteza polovico pota med Sibirijo in Alasko.

Do sedaj je iskalo Materna nad deset aeroplanov in bodo še tudi dalje nadaljevali z iskanjem. Pri tem so zaposleni aeroplani, ki opravljajo prevozno službo na Alaski in privatni aeroplani.

KAMENEV BO ZOPET SPREJET V SOVJETE

Moskva, Rusija, 19. junija. — Leo Kamenev, ki je Trockijev svak in ki je bil že opetovano izključen iz komunistične stranke, pa zopet sprejet, bo sedaj vsled svojega dobrega obnašanja zopet kmalu sprejet v stranko.

Zaradi upornosti je bil poslan v izgnanstvo; pred kratkim pa je osrednjemu odboru komunistične stranke pisal pismo, v katerem je obžaloval svoja dejanja. Vsled tega mu je bilo dovoljeno vrniti se v Rusijo. Dali so mu delo v neki tiskarni, kjer je moral s svojim delom dokazati, da je vreden, da je zopet sprejet v komunistično stranko. Izgnan je bil trikrat in enkrat s Trockim, zadnjikrat pa, ker je koval zaroto proti Stalinu.

SMRTNA KOSA

Družino znanega rojaka Mr. Valentina Vauptiča v Ridge-wood, N. Y., je zadela hud udarec. Danes zjutraj jim je umrl 24 let stari sin John. Vzrok smrti je bila operacija na slepiču, slednjič se je pridružila pa še pljučnica. Pogreb se vrši v soboto dopoldne iz hiše žalosti, 1037 Forest Ave. Podrobnosti bodo pozneje objavljene. Strašno prizadeti družini izrekamo iskreno sožalje.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

O MORILCIH NI DOSEDAJ ŠE SLEDU

Aeroplani iščejo morilce v okolici Kansas City. Nekateri mislijo, da so jih videli ob cesti.

Leavenworth, Kans., 19. junija. Učiteljski ravnatelj P. J. Taylor, v zvezni kaznilnici v Leavenworth pravi, da je videl deset milj od Leavenwortha ob cesti pet zločincev, ki so v Kansas City na ulici pred železniško postajo ustrelili štiri vladne detektive in enega pobeglega kaznenca.

Taylor pravi, da so počivali ob nekem samotnem potu. Trije so ležali v travi in spali, dva pa sta sedela v avtomobilu, držeč v naročju strojne puške.

Taylor, ki pri sebi ni imel orožja, je takoj sporočil kaznilniški oblasti, ki je poslala na označeni kraj kaznilniške paznike in mestne policiste. Kraj, kjer so morilci počivali, so našli, toda morilci so med tem že odšli dalje.

Vojaški aeroplani so pričeli iskati avtomobil, katerega je Taylor natančno popisal.

Kaznilniški uradniki v Leavenworthu in Lansingu so postavili okoli kaznilnice posebno stražo, ker se boje, da bi od zunaj poskušali oprostiti kaznenec.

Frank Nash, ki je bil ustreljen v Kansas City, je pred dvema letoma pobegnil iz kaznilnice v Leavenworthu, ko je bil warden Thomas B. White odveden, trije kaznenici pa so bili ustreljeni. Zvezni agenti so Nasha ujeli in so bili z njim na potu v Leavenworth, ko je pet gangsterjev nenadoma pričelo na nje streljati na trgu pred železniško postajo v Kansas City. Pri tem so bili ubiti štirje detektivi in Nash.

Harvey Bailey, ki je z desetimi drugimi kaznenici pobegnil 30. maja iz kaznilnice in odvedel s seboj wardena Kirka Prather in dva paznika, je po mnenju detektivov in policije vprizoril napad v Kansas City, ker je bil Nashov prijatelj.

NEMCI NOČEJO PRODAJATI SLABEGA VINA

Berlin, Nemčija, 19. junija. — Vinogradniki ob Renu in Mozeli so odločno proti temu, da bi delali in prodajali v Ameriko "prohibicijsko" vino po 3 in pol odstotka. Sicer zadnja leta niso napravili mnogo dobička, toda pri vsem tem se nočejo sedaj poslužiti priložnosti in napraviti lep dobiček, ki bi pa bil samo začasen in bi samo škodovali slovesu svojega vina.

Pravijo, da vino ni pivo. Pravo vino je samo ono, ki pride čisto iz grozdja. Zato bodo rajši čakali toliko časa, da bodo Amerikanci smeli kupovati pravo vino in ga bodo tudi temu primerno plačali.

Pogajanja z nemškimi vinogradniki za izdelovanje "prohibicijskega" vina se bodo zaradi tega najbrže razbila.

Ne samo, da vinogradniki in vinski trgovci na marajo izdelovati slabega vina, temveč še celo pritiskajo na vlado, da bi strogo nastopala proti vsem onim vinskim trgovcem, ki kvarijo vino. Po sedanjih postavi vino, ki ima na posodi znamko "naravno vino" ne sme imeti primečane niti sladkorja. Karkoli kdo pridene vinu, mora na posodi označiti.

GOSPODARSKI BLOK JE CILJ MADŽARSKE

Goemboes je v Berlinu skušal dobiti trg za ogrsko žito. — Že v trgovsko zvezo Avstrijo in Italijo.

Berlin, Nemčija, 19. junija. — Ogrski ministrski predsednik Julius Goemboes je objavil močan srednjeevropski trgovski blok, ki naj bi imel namen dvigniti poljedelstvo. Goemboes z velikim zapužanjem prerokuje velikanski uspeh od trgovske zveze med Ogrsko, Nemčijo, Avstrijo in Italijo.

Poglavitni namen njegovega nepriznanega potovanja v Berlin, kjer se je mnogo posvetoval s kanclerjem Hitlerjem, je bil, da bi pregovoril ostale tri države, da kupijo ogrsko žito, ki preostane od domače uporabe. Opazovalci pričakujejo od tega načrta velik napredek v poljedelstvu in podonavskih državah, ki so dosedaj imele vsled visoke carine v trgovini velike ovire.

Ministrski predsednik Goemboes, ki je nepriznavač z aeroplanom prišel v Berlin, se je takoj sestel s kanclerjem Hitlerjem. Po razgovoru z njim je Goemboes izrazil veliko zadovoljstvo ter rekel: — Pričakujemo dobro leto z velikim izvozom. Moja naloga je pripraviti v Nemčiji dober trg za ogrsko žito. Ako moremo preostali pridelek prodati Nemčiji, Italiji in Avstriji, potem bo Ogrska gospodarsko v dobrem položaju.

Po kratkem odmoru je rekel dalje: — Da v Nemčiji zelo cenijo ogrske prideleke, mi je bilo dokazano pri banketu. Prinesli so mi črešnje, ki so se mi zdele poznane. Ko sem prvo vgriznil, sem takoj uvedel, da so prave ogrske črešnje. To je bilo za mene največje veselje, ko sem vedel, da imam v svojem žlezcdu sad iz moje rojstne dežele.

Na vprašanje, ako bo šel na gospodarsko konferenco v London, je odgovoril Goemboes: — Tam imam že tri mesece. Jaz sem človek, ki ostane zadržan. Toda zelo rad bi šel enkrat na lov v Združene države. Zelo rad imam lov in slišal sem, da je v Ameriki mnogo divjačine.

NEMŠKI DIJAKI BODO DELALI

Berlin, Nemčija, 18. junija. — Hitlerjev delavski načrt je zavzel nadaljno obliko, ko je objavil, da bodo vsi nemški vseučilišni morali opravljati navadna dela.

Pruski minister za izobrazbo in kulturo, Bernhard Rust, ki je objavil, Hitlerjev odlok, pravi, da to delo ni "zakrkan militarizem".

V svojem naznanilu pravi Rust, da je bilo do sedaj v navadi, da je bil po postavi vsak dijak, ki je dovršil svoje juridične študije, obvezan k trimesečnemu delu, predno je dobil dovoljenje, da sme opravljati pravosodno službo.

Kancler Hitler je 1. maja v svojem govoru rekel, da bo po njegovem delavnem načrtu vsak dijak, visokega ali nizkega stanu, moral gotovo dobo delati z rokami.

PRODUKCIJA SE JE ZAČELA VEČATI, PA TUDI PLAČE SO BOLJŠE

Iz raznih panog industrije poročajo o povečani produkciji in zvišanju plač. Posebno živahnost je opaziti v industriji jekla. Produkcija se je povečala skoro za petdeset odstotkov, dasi je znašala v začetku leta komaj petnajst odstotkov.

PEIPING SO OROPALI VSEH DRAGOCENOSTI

Iz Peipinga so odpeljali vse bajne dragocenosti. Najbrže se je s tem obogatila vlada v Nankingu.

Peiping, Kitajska, 19. junija. Ker so zadnje čase od prodiranja Japoncev proti jugu odpeljali iz Peipinga velike množine dragocenosti, se mesto ne more več ponahati z največje in najdragocenejši zbirko orijentalnih in slovitih starinskih predmetov, vsled katerih je bil Peiping skozi več stoletij poznan.

Zadnje tri mesece si bili ti velikanski zakladi večinoma preneseni proti jugu, daleč v notranjost dežele in v neznane kraje. Posebno, odkar je odstopil maršal Čang Hsueh-liang in je upravo mesta prevzela vlada v Nankingu, je bilo iz mesta odpeljanih na tisoče zabojev raznih predmetov neprecenljive vrednosti. Velike, prazne dvorane so ostale kot spomin nekdanjega sijaja kitajskih cesarjev.

Naglo odvažanje teh dragocenosti iz Peipinga ob priliki japonskega prodiranja je označil nek kitajski list kot "uradno ropanje". Po mnenju večine Kitajcev, si je vlada v Nankingu, ki ima prazne blagajne, najbrže prilastila vse te dragocenosti.

Splošno je mnenje, da je kitajska vlada že ponudila raznim muzejem v Evropi in Ameriki prodajo teh dragocenosti. Nekaj jih je tudi že bilo poslanih na razstavo v Chicago, toda se ne bodo nikdar več vrnile na Kitajsko.

Nek odličen Kitajec, kateremu so bili ti zakladi dobro znani, cenijo njihovo vrednost na 140 milijonov dolarjev. Drugi pa stavijo ceno na \$200,000,000.

Od 1. aprila je bilo iz Peipinga proti jugu preplanih 6269 zabojev tega zaklada. Vozilo jih je šest posebnih vlakov, katere so stražili zanesljivi vojniki. Pred tem pa je že bilo preplanih okoli 3500 zabojev in znaša tedaj skupaj približno 10,000 zabojev.

Izpraznjen je bil muzej zimske palače, Curio muzej in muzej poletne palače. Uslužbenci ter muzej so bili skozi mesece zaposleni dan in noč, da so vse pripravili za prevoz.

Bodisi, da se je kitajska vlada bala japonskega vandalizma, ali pa ker je želela kitajska južna vlada, da se kitajska kultura preseli na jug, je sedaj Peiping oropano "10,000 čudežev", kakor je zaklad imenoval nek kitajski pesnik.

Med temi dragocenostmi je na tisoče zlatih in srebrnih predmetov, ki so skozi stoletja prihajali v Peiping v veliki dobi kitajske civilizacije.

Del teh zakladov je sedaj mogoče videti v Nankingu in Šang-
haju; drugi pa so raztreseni po raznih krajih Kitajske in mnogi so izgubljeni za vedno.

Island Steel Company v Hammand, Ind., ki je neodvisna družba, poroča, da je ta teden zaposlila več sto novih delavcev. Prejšnji teden je bilo pozvanih na delo štiri tisoč starih uslužbencev.

Posebno ugodna poročila prihajajo iz Clevelanda. Število nezaposlenih je sicer še vedno visoko, toda manjša se z vsakim dnem.

Meseca marca je bilo v Clevelandu 199,000 nezaposlenih, do čim jih je bilo sredi tekočega meseca 171,000. V manj kot dveh mesecih je torej dobilo delo 28,000 oseb.

V Uniontown, Pa., je H. C. Frick Coke Company zvišala svojim uslužbencem plače za deset odstotkov.

Maid Hosiery Company v Spring Valley je istotako povišala svojim uslužbencem plače za 10 odstotkov.

Prodajalci tobačnih izdelkov na debelo bodo napravili konec uničujoči konkurenci. Za cigarete so določili minimalni dobiček 5%, za cigare pa 10%.

Združene države so eksportirale v maju za \$114,000,000 blaga, importirale so ga pa za 107 milijonov dolarjev.

NEURJE NA ŠPANSKEM

Povzročena škoda znaša več milijonov dolarjev. Prošnja za otvoritev igralnic.

San Sebastian, Španija, 18. junija. — Nad tukanjajo okolico se je pojavila strašna nevihta, ki je povzročila ogromno škodo. Na več krajih se je zemlja posula, mostovi so uničeni, železniška proga razdrta.

Povzročena škoda znaša več milijonov dolarjev. Ker so skoro vse tovarne poškodovane, je za tisoče delavcev brez dela.

Železniški promet se ne vrši. Veleter je potrgal vse telefonske in brzojavne žice.

Mestne oblasti so prosile vlado, naj dovoli za eno leto odpreti tukanjajo igralnico. Gotov odstotek čistega dohodka naj bi se uporabil za podporo družin, ki so bile prizadete vsled viharja.

10 MILLJONOV POTNIKOV

Berlin, Nemčija, 19. junija. — James Ferguson iz Bostona, ki je študiral glasbo v Berlinu, je potnik Severonemškega Lloydja štev. 10,000,000.

Prvi parnik Severonemškega Lloydja "Bremen" je odplul iz Bremena 19. junija 1858 in od tedaj do danes je potovalo po tej parobrodni črti 10,000,000 ljudi.

Ferguson je dobil to srečno številko voznega listka in ima vožnjo prvega razreda prosto. Pri svojem prihodu v New York bo po poleg tega tudi še dobil zlato dozo za cigarete.

